

Nr 12.

Av herr **Henrikson m fl.**, om vissa ändringar i gällande skjutsstadga.

I § 38 av den av Kungl. Maj:t och riksdagen gemensamt antagna nådiga stadgan angående skjutsväsendet den 22 juni 1911 är stadgat bland annat, att entreprenadtiden för skjutsentreprenader i allmänhet skall omfatta en period av fem kalenderår, men att vederbörande länsstyrelse, om så anses lämpligare, kan inskränka perioden till tre år. Under normala förhållanden torde denna föreskrift vara välbetänkt. Det ligger nämligen både i entreprenörens och allmänhetens intressen, att entreprenadperioden såsom regel icke göres för kort. Men för det nu rådande tidsläget är samma föreskrift icke avpassad. På sätt framgår av bifogade utdrag av länsstyrelsens i Hallands län protokoll för den 26 maj 1917, framställdes från ett stort antal personer, av vilka flertalet voro skjutsentreprenörer, en önskan att få de auktioner för perioden 1919—1923, som utsatts att hållas under år 1917, uppskjutna till innevarande år. Såsom skäl för denna begäran framhölls huvudsakligen, att det under rådande förhållanden vore omöjligt att förutse, huru det under den närmaste framtiden komme att gestalta sig med avseende å priset på foder, materialier m. m. samt i fråga om arbetslöner, varförutom det knappast låte sig göra att ett och ett halft år i förväg binda sig ytterligare fem år under de villkor gällande skjutsstadga innehöle. Med den lydelse, som givits åt § 40 i skjutsstadgan, kunde de sålunda gjorda framställningarna givetvis icke av länsstyrelsen tillmötesgå, och fråga kan vara, om ens Kungl. Maj:t äger befogenhet att utan riksdagens samtycke dispensera från föreskrifterna i sistberörda lagrum. Auktionerna ägde alltså i vanlig ordning rum, men resultatet av desamma blev — på sätt framgår av bifogade utdrag av

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 4 saml. 5 häft. (Nr 12—13). 1

Hallands läns landstings protokoll för den 19 september 1917 — att beträffande ett icke obetydligt antal skjutsanstalter intet som helst anbud avgavs och att i fråga om länets övriga skjutsanstalter de avgivna anbuden satts så högt, att landstinget icke ansett sig kunna skäligen antaga något av dem. Nya entreprenadauktioner torde alltså under innevarande år komma att hållas, men därest entreprenadperioden antingen skall bibehållas oförändrad eller ock möjligen nedsättas till tre år, torde anledning knappast vara för handen till antagande, att de nya auktionerna skola medföra gynnsammare resultat. Följden härav åter torde bliva den, att vissa skjutsanstalter, ehuru för den allmänna samfärdseln av ganska stor vikt, måste indragas och att landstinget för de övriga skjutsanstalterna i länet måste ikläda sig utgifter, som icke stå i skäligt förhållande till samma skjutsanstalters nytta. Helt annorlunda torde förhållandet ställa sig, om laga möjlighet finnes för Kungl. Maj:t eller vederbörande länsstyrelse att inskränka entreprenadtiden till en period av allenast ett kalenderår. Så ovissa som förhållandena för det närvarande äro, innebär det givetvis för en skjutsentreprenör en mycket stor risk att för en följd av år framåt emot en på förhand bestämd gottgörelse ikläda sig de skyldigheter, som äro förbundna med en skjutsentreprenad. För ett år låter det sig göra att med någon grad av sannolikhet beräkna de möjliga prisfluktuationerna å de förnödenheter, av vilka en entreprenör är beroende, men knappast längre, och det måste därför ligga synnerligen nära till hands, att en entreprenör, för att skydda sig för ekonomisk förlust, sätter sina anbud väsentligt högre än vad förhållandena i och för sig skulle betinga. Det torde därför kunna antagas, att med en kortare entreprenadtid vederbörande entreprenörer i någon mån skulle sänka sina anspråk. Att dessa med nu rådande prisförhållanden och de svårigheter i övrigt, som tidsläget medfört — exempelvis den bristande tillgången å foder — måste bliva höga nog, ligger i öppen dag. Men just ur denna synpunkt torde det böra anses såsom ett önskemål, att landstingen vid bestämmandet av entreprenadbidragen icke behöva binda sig för längre tid än som är oundgängligen nödvändigt. Ty den möjligheten kan ju icke vara utesluten, att efter något års förlopp förhållandena så ändrat sig till det bättre, att skjutsentreprenader kunna åstadkommas på helt andra och billigare villkor än vad nu är förhållandet.

Då det således både ur allmänhetens synpunkt, att skjutsanstalter icke onödigtvis indragas, ur entreprenörernas intresse att icke behöva ikläda sig allt för stora ekonomiska risker och ur den skattedragande befolkningens intresse att icke få vidkännas allt för stora utgifter för skjuts-

väsentet, är av stor vikt, att möjlighet finnes till ytterligare inskränkning av entreprenadtiden, våga vi vördsamt hemställa,

att riksdagen behagade för sin del antaga följande ändrade lydelse av § 38 i gällande skjutsstadga:

»Entreprenadtiden skall i allmänhet omfatta en period av fem kalenderår. Konungens befallningshavande äga dock, om så anses lämpligare, inskränka perioden till minst ett år. I varje fall skall emellertid perioden utlöpa vid samma tidpunkt för alla skjutsanstalter inom ett och samma län.

Huru i visst fall entreprenadperioden må avse kortare tid än nu är sagt, stadgas i § 49.»

Slutligen hemställa vi, att, för den händelse riksdagen bifaller denna vår motion, riksdagen jämväl måtte för sin del fatta beslut om sådana ändringar i §§ 40 och 56 av skjutsstadgan, som av den ifrågasatta ändringen i § 38 av samma stadga nödvändiggöras.

Stockholm den 19 januari 1918.

A. Henrikson.

Anders Elisson.

Arthur Gustafson

Karl Kahlström.

Nils Svensson.

*i Kasenberg.
S. Welin.*

*Sven Persson
i Fritorp.*

Utdrag av protokoll, hållet vid Hallands läns femtiofemte lagtima landstings sammanträde i Halmstad den 19 september 1917.

§ 139.

Konungens befallningshavande hade i skrivelse den 24 augusti 1917 överlämnat protokollen angående de auktioner, som under innevarande år hållits för upplåtande på entreprenad av skjutsningen och i förening därmed av gästgiveri- eller stationshållningen vid skjutsanstalterna inom länet under åren 1919—1923.

Landstingets sjätte utskott hade i ärendet avgivit det yttrande, som innehålles i följande:

»Utdrag av protokollet, hållet hos Hallands läns landstings sjätte utskott i Halmstad den 18 september 1917.

Konungens befallningshavande i länet hade med skrivelse av den 24 nästlidne augusti bland annat för det ändamål, varom förmåltes i § 44 av Kungl. stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911, dels till landstinget överlämnat protokollen rörande de skjutsentreprenadauktioner, som hållits beträffande Edenberga och Hishults gästgiverier, Skottorps skjutsstation, Veinge, Eldsberga och Getinge skjutsstationer, Sjönevads, Slöinge, Krogsreds, Morups, Ljungby, Köinge, Normanstorps, Gunnarps, Fastarps, Rolfstorps, Åsbro, Backa och Åsa gästgiverier, Fjärås skjutsstation samt Falkenbergs, Varbergs och Kungsbacka gästgiverier, vid vilka auktioner av Konungens befallningshavande godkända anbud å skjutsningens övertagande avgivits, dels ock anmält, att i fråga om Ekebränna, Knäreds, Sjögårdens, Breareds, Kvibille och Oskarströms gästgiverier, Skällareds skjutsstation, Halmstads skjutsstation och Laholms gästgiveri vid de skjutsentreprenadauktioner, som under innevarande år hållits, icke avgivits något som helst anbud samt att Konungens befallningshavande genom utslag den 25 juli 1917 förordnat, att gästgiveriet i Normanstorp skulle från och med den 1 januari 1919 indragas.

Utskottet, till vilket ärendet för yttrande remitterats, beslöt i anledning härav anföra följande.

De bidrag, som för nästa entreprenadperiod av vederbörande anbudsgivare fordrats och över vilka tablå härhos fogas, synes utskottet vara i förhållande till nu utgående entreprenadbidrag synnerligen höga och enligt utskottets åsikt högre än att desamma kunna av landstinget skäligen antagas. Anledningen till att så höga bidrag fordrats torde enligt utskottets förmenande bland annat och måhända huvudsakligen ligga däri, att anbudsgivarne på grund av rådande ovissa förhållanden ansett det omöjligt att så långt i förväg med någon grad av säkerhet bedöma, huru omständigheterna för perioden 1919—1923 kunde gestalta sig, och för den skull, i syfte att skydda sig för ekonomisk risk, ansett sig böra begära avsevärt högre bidrag än vad förhållandena i och för sig föranledde till. Det synes därför icke förmätet att antaga, att vid förnyade entreprenadauktioner beträffande åtskilliga skjutsanstalter i länet lägre anbud skulle kunna erhållas

än de nu avgivna, och detta så mycket mera som, för den händelse utskottets i annat sammanhang avgivna förslag om framställning till Kungl. Maj:t om höjning av maximilegan även för tiden efter löpande entreprenadperiods utgång vinner landstingets bifall, vederbörande anbudsgivare vid avgivande av sina anbud kunna räkna med sannolikheten eller åtminstone möjligheten av en förhöjd maximilega. I fråga åter om de skjutsanstalter, vid vilka förhöjda anbud icke avgivas, står det ju alltid 1918 års landsting öppet antingen, för den händelse skjutsanstalten med hänsyn till antalet utgångna hästar eller eljest kan anses mindre behöfvlig, att besluta om anstaltens indragning eller ock, därest skjutsanstalten väl måste såsom sådan bibehållas, men dess nytta icke kan anses motsvara storleken av det fordrade entreprenadbidraget, att jämlikt §§ 14 och 44 i gällande skjutsstadga medgiva höjning av skjutsersättningen utöver maximilegan.

I anslutning härtill får utskottet föreslå:

att landstinget icke för det närvarande måtte anvisa entreprenadbidrag åt någon av länets skjutsanstalter;

samt att landstinget måtte besluta, att hos Konungens befallningshavande i länet hemställa om föranstaltande av nya entreprenadauktioner i fråga om samtliga länets skjutsanstalter, beträffande vilka beslut om anstalternas indragning med nästa entreprenadperiods början icke av Konungens befallningshavande fattats.

På Utskottets vägnar:

A. Henrikson.»

Den i utskottets yttrande omförmälda tablå hade följande lydelse:

»Tablå över de vid 1917 års entreprenadauktioner i Hallands län avgivna anbud.

Skjutsanstaltens namn.	Avgivet anbud.	Nu utgående entreprenadbidrag.
Skottorps skjutsstation.....	800 kr.	400 kr.
Edenberga gästgiveri	1.000 »	500 »
Hishults »	1.000 »	500 »
Veinge skjutsstation.....	2.000 »	400 »
Eldsberga »	900 »	450 »
Getinge »	750 »	200 »
Sjönevads gästgiveri	730 »	350 »
Slöinge »	750 »	200 »
Krogsereds »	1.000 »	300 »
Morups »	1.000 »	350 »
Ljungby »	600 »	350 »
Köinge »	1.500 »	350 »
Normanstorps »	900 »	200 »
Gunnarps »	1.200 »	300 »
Fastarps »	2.000 »	300 »
Rolfstorps »	2.000 »	150 »

Skjutsanstaltens namn.	Avgivet anbud.	Nu utgående entreprenadbidrag.
Åsbro gästgiveri	500 »	250 »
Backa »	540 »	350 »
Åsa »	600 »	350 »
Fjärås skjutsstation	1.200 »	800 »
Falkenbergs gästgiveri.....	400 »	200 »
Varbergs »	400 »	200 »
Kungsbacka »	1.000 »	250 »
Ekebränna »	Intet anbud	400 »
Knäreds »	» »	425 »
Sjögårdens »	» »	350 »
Breareds »	» »	200 »
Kvibille »	» »	150 »
Oskarströms »	» »	200 »
Skällareds skjutsstation	» »	75 »
Halmstads »	» »	380 »
Laholms gästgiveri	» »	300 »

Tablåns riktighet bestyrkes

På Hallands läns landstings sjätte utskotts vägnar:

A. Henrikson.
Ordförande.

Efter föredragning härav blev vad utskottet sålunda hemställt av landstinget bifallet.

I sammanhang härmed beslöt landstinget att hos Konungens befallningshavande göra framställning, huruvida icke Konungens befallningshavande kunde vidtaga sådana åtgärder, eventuellt genom hemställen hos Kungl. Maj:t, att de nya skjutsentreprenadauktionerna, som med anledning av landstingets ovan nämnda beslut skulle hållas, kunde utlysas att avse en entreprenadperiod av allenast ett år, enär det nuvarande tidsläget medförde svårigheter för eventuella spekulanter att utfästa sig för åtaganden, avseende så långa tidsperioder som tre eller fem år, såsom i kungl. stadgan om skjutsväsendet föreskrevs.

In fidem:
Birger Carlberg.

Bilaga 2.

Utdrag av protokoll hållet hos Konungens befallningshavande i Hallands län å landskansliet den 26 maj 1917.

§ 1. Uti särskilda till länsstyrelsen inkomna skrifter anförde L. A. Jacobson i Oskarström, Edvin Nilsson i Laholm, Hanna Nilsson i Falkenberg, Johan

Bertilsson i Rolvstorp, Herman Nilsson i Skottorp, G. W. Johansson i Varberg, Georg Crafoord i Ljungby, Gustaf Gustafsson i Hishult, C. J. Streling i Krogsered, Anders Nilsson i Fastarp, Adolf Nilsson i Morup, K. J. Svensson i Veinge, Nikolaus Andersson i Torup, Gustaf Nilsson i Breared, P. J. Svensson i Gunnarp och Nils Carlsson i Sjönevad huvudsakligen följande. På grund av de synnerligen stora »besvärligheter», vilka voro rådande, och då det vore omöjligt att förutse, huru det under den närmaste framtiden komme att gestalta sig med avseende å priser på foder, materialier m. m. samt beträffande löner, vore det önskligt, att de nu utlysta auktionerna å skjutshållningen för åren 1919—1923 uppsköttes till nästkommande år. Det vore för övrigt omöjligt att ett och ett halft år i förväg binda sig på ytterligare fem år eller till den 1 januari 1924 under de villkor, gällande skjutsstadga innehölle.

Vid föredragning av de sålunda gjorda framställningarna fann Konungens befallningshavande, enär det jämlikt § 40 i kungl. stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911 ålåge Konungens befallningshavande föranstalta därom, att entreprenadauktioner för länets skjutsanstalter hölles inom utgången av maj månad året före det, med vilket den löpande entreprenadperioden, 1914—1918, ginge till ända, samma framställningar icke kunna till någon Konungens befallningshavandes åtgärd föranleda.

Som ovan.

In fidem:

V. E. von der Lancken.

Rätt avskrivet, betygas.

Ex officio:
Magnus Herrlin.
